

Devlet Memuru Doktorlar, Muayenehane Açabilir Mi?

6514 Sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının, Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla, 5258 sayılı Aile hekimliği kanununda bazı değişiklikler yapılarak, memur ve akademisyenlerin dışarıda çalışıp gelir elde etmelerine yönelik bazı sınırlamalar getirilmişti. Bu düzenleme özellikle serbest muayenehane açma hakkına sahip olan doktorları ilgilendirmekteydi.
- 26.10.2015

6514 sayılı kanunun 9. maddesi “Memurlar, mesleki faaliyette veya serbest meslek icrasında bulunmak üzere ofis, büro, muayenehane ve benzeri yerler açamaz; gerçek kişilere, özel hukuk tüzel kişilerine veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına ait herhangi bir iş yerinde veya vakıf yüksek öğretim kurumlarında çalışamaz.” İbaresinin anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle Aile Hekimleri Derneği 6514 sayılı kanunun ilgili maddelerinin iptalini istemiştir.

Anayasa mahkemesi 5.3.2015 tarihli 2015 – 17 esas 2015 – 20 sayılı 19 Haziran 2015 tarihli resmi gazetede yayınlanan kararı ile 6514 sayılı kanunun itiraz edilen ilgili maddelerinin anayasaya aykırı olmadığı yönünde bir karar verdi.

Anayasa Mahkemesinin kararına göre hem 657 sayılı devlet memurları kanununa tabi çalışan memurlar, hem 2547 sayılı yüksek öğretim Kanununa tabi çalışan akademisyenler hem de 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetler Kanununa tabi olarak çalışan askeri personel, dışarıda ofis veya büro açamayacak, birinin yanında çalışmayacak, kazanç getirici faaliyette bulunamayacaktır. Bunun tek istisnası 2547 sayılı yüksek öğretim kanununa tabi olarak çalışan profesör ve doçentlerle ilgilidir. Bunun detayı ise 36. maddenin 7. fıkrasında ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

İşte, Doktorların muayenehane açma, kazanç getirici faaliyette bulunma yasağına ilişkin olarak, 19 Haziran 2015 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Anayasa mahkemesi kararının ilgili bölümünün özeti...

Kanun'un 9. maddesiyle yeniden düzenlenen 657 sayılı Kanun'un 28. maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi, memurların, mesleki faaliyette veya serbest meslek icrasında bulunmak üzere ofis, büro, muayenehane ve benzeri yerler açamayacaklarını; gerçek kişilere, özel hukuk tüzel kişilerine veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına ait herhangi bir iş yerinde veya vakıf yüksek öğretim kurumlarında çalışamayacaklarını öngörmektedir.

Kanun'un 11. maddesiyle tabip, diş tabibi ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olan öğretim elemanlarının, kanunlarda belirtilen haller dışında 657 sayılı Kanun'un 28. maddesi hükmüne tabi olduğunu belirtmektedir.

Kanun'un 17. maddesiyle yeniden düzenlenen 926 sayılı Kanun'un ek 27. maddesi, bu Kanun kapsamına girenlerin, kanunlarda belirtilen istisnalar dışında mesleki faaliyette veya serbest meslek icrasında bulunmak üzere ofis, büro, muayenehane ve benzeri yerler açamayacağını; gerçek kişilere, özel hukuk tüzel kişilerine veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına ait herhangi bir iş yerinde veya vakıf üniversitelerinde çalışamayacağını düzenlemektedir.

Kanun'un 18. maddesiyle yeniden düzenlenen 2955 sayılı Kanun'un 32. maddesinin altıncı fıkrasının ilk cümlesi, Gülhane Askeri Tıp Akademisindeki (GATA) kadrolu asker ve sivil öğretim elemanlarının 926 sayılı Kanun'un ek 27. maddesi hükmüne tabi olduğunu öngörmektedir.

657 sayılı Kanun ve 926 sayılı Kanun'un dava konusu kurallarla değişiklik yapılan maddeleri, bu kanunlara tabi olarak görev yapmakta olan memur ve Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarının ticaret ve kazanç getirici faaliyet yasağı ile mesleki faaliyet ve serbest meslek icrası yasağını düzenlemektedir. Dava konusu kurallarla, bu faaliyet yasakları, söz konusu çalışanların bu amaçlarla ofis, büro, muayenehane ve benzeri yerler açamayacakları, gerçek kişilere, özel hukuk tüzel kişilerine veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına ait herhangi bir iş yerinde veya vakıf yüksek öğretim kurumlarında çalışamayacakları şeklinde somutlaştırılarak düzenlemelere belirlilik ve açıklık getirilmektedir.

Dava konusu kurallarla ayrıca, 2547 sayılı Kanunla 2955 sayılı Kanun'a tabi olarak görev yapmakta olan tabip, diş tabibi ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olan öğretim elemanlarının, çalışma koşulları bakımından, diğer memur ve Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarının tabi olduğu hüküm ve sınırlamalara tabi olacağı öngörülmektedir. Bu suretle söz konusu öğretim elemanları da mesai saatleri sonrasını kapsar şekilde değişiklikte ifade edilen mesleki faaliyette veya serbest meslek icrasında bulunma yasağına tabi olacaklardır. Bu çalışma yasağına, 6514 sayılı Kanun'un 11. maddesiyle 2547 sayılı Kanun'un 36. maddesine eklenen fıkra ile bir istisna getirilmiştir. Buna göre, söz konusu öğretim elemanlarından profesör ve doçent kadrosunda olanlar, her bir ana bilim dalındaki kadrolu profesör ve doçent

sayısının yüzde ellisini geçmemek, bir yıla kadar kurumsal sözleşme yapılmak ve geliri üniversite döner sermayesi hesabına kaydedilmek şartıyla ve ilgilinin muvafakati ile mesai dışında özel hastaneler veya vakıf üniversitesi hastanelerinde çalıştırılabilecektir.

Kanun koyucu Devlete verilen söz konusu görev gereği, herkesin yaşama, maddi ve manevi varlığını koruyup geliştirmek, hayatını beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak üzere hasta – hekim ilişkisini düzenleyebilir; hekimlerin hastalarını gereği gibi takip edebilmeleri için gerekli gördüğü önlemleri almak amacıyla çalışma koşullarını yeniden belirleyip bazı kayıtlara tabi tutabilir. Bu bağlamda kanun koyucu dava konusu kurallarla kamu ve özel sağlık hizmetlerinin ayrı organize edilmesi temelinde, kamu ve özelde mesleğini icra eden hekimler için ayrı çalışma sistemleri öngörerek, kamuda çalışan hekimlerin çalışma koşullarına bazı sınırlamalar getirmiştir. Bu sınırlamalarla kamuda çalışan hekimler ile tabip, dış tabibi ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olan öğretim elemanları tarafından verilen sağlık hizmetinin daha etkin, verimli ve kaliteli olarak sunulmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır. Bu amacın söz konusu sağlık hizmetlerinden yararlanan hastaların yaşam hakkı ile maddi ve manevi varlığını geliştirme amacını korumaya yönelik olduğunda kuşku bulunmamaktadır. Kişilerin maddi ve manevi varlıklarını geliştirebilmelerinin, sağlıklı ve huzurlu bir yaşam sürebilmelerinin başlıca şartları, ihtiyaç duydukları anda sağlık hizmetlerine ulaşp bu hizmetlerden yeterli ölçüde yararlanabilmeleri olduğu kadar daha kaliteli bir sağlık hizmetine ulaşp bundan verimli ve etkili şekilde yararlanabilmelerinin de sağlanmasıdır. Dolayısıyla kaliteyi ve verimi artırmak suretiyle kamuda daha iyi bir sağlık hizmeti sunulmasının sağlanması amacıyla yasalaştırılan dava konusu kurallarda kişilerin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesi hakkına aykırı bir yön olduğu söylenemez.

Ayrıca dava dilekçesinde her ne kadar tabip, dış tabibi ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olan öğretim elemanları ile diğer öğretim elemanları arasında eşitsizlik yaratıldığı ifade edilmişse de sağlık hizmetinin özelliği ve önemi nedeniyle bu hizmetin diğer hizmetlerden farklı olduğu gözetildiğinde bunlar arasında eşitlik karşılaştırması yapılamayacağı gibi bu konuda öğretim elemanlarına farklı sınırlamalar getirilmesi de kanun koyucunun takdir yetkisi içindedir.

Açıklanan nedenlerle dava konusu kurallar Anayasa'nın 10. – 17. – 56. ve 130. maddelerine aykırı değildir. İptal istemlerinin reddi gerekir.

NEVZAT ERDAĞ / NEVZATERDAG.COM

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA